

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/144/2020
Identifikačné číslo spisu: 7711205341
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7711205341.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Petrikovej a členiek senátu Mgr. Renáty Gavalcovej a JUDr. Márie Trubanovej, PhD., v spore žalobcov 1/ C. D., bývajúcej vo Y., zastúpenej JUDr. Petrom Gdovinom, advokátom, so sídlom v Humennom, Kalininova 675, 2/ A. Y., bývajúceho v G., 3/ F. Y., bývajúceho v J., proti žalovanému AMRUC spol. s r. o., so sídlom vo Vinnom 6060, IČO: 36 198 111, zastúpenému JUDr. Jurajom Fúzerom, advokátom, so sídlom v Trebišove, M. R. Štefánika 1256/22, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 8C/41/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31. júla 2019 sp. zn. 1Co/274/2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a .

II. Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom (v poradí tretím) z 28. februára 2018 č. k. 8C/41/2011-250 zamietol žalobu a žalovanému priznal plnú náhradu trov konania.

1.1. Žalobcovia sa žalobou podanou na súde 20. apríla 2011 domáhali určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti parcely č. 973/4 - ostatné plochy vo výmere 1.789 m² zapísanej na LV č. XXXX, kat. úz. F., a to žalobkyňa 1/ v podiele 1/2, žalobca 2/ v podiele 1/6 a žalobca 3/ v podiele 1/6 (v rozsahu ako im bol priznaný reštitučný nárok pozemkovým úradom). Žalobu odôvodnili tým, že žalovaný síce je na LV č. XXXX zapísaný ako vlastník predmetnej parcely, avšak túto parcelu nadobudol nezákonným spôsobom. V rámci reštitučného konania bola žalobcom prinavrátená okrem iného aj parcela č. 973/1, kat. úz. F.. Oprávneným osobám bola v konaní vydaná parcela č. 973/1, pričom parcela č. 973/2 ostala vo vlastníctve obce Kaluža, lebo na tejto parcele sa nachádza rekreačná chata. Napriek tejto skutočnosti však obec Kaluža dala svojvoľne geometrickým plánom č. 54/2002 odčleniť z parcely č. 973/1 novovzniknutú parcelu č. 973/4 vo výmere 1.789 m² a túto odpredala kúpnu zmluvou z 12. júla 2000 kupujúcemu Cestné stavby, a. s. Košice spolu so svojou parcelou č.

973/2. Cestné stavby následne kúpnu zmluvou odpredali obidve predmetné parcely spolu s rekreačnou chatou so súp. č. XXX postavenej na parcele č. 973/2 žalovanému. Podľa názoru žalobcov sú však tieto kúpne zmluvy absolútne neplatné, nakoľko podľa § 5 ods. 2 zákona č. 229/1990 Zb. počas reštitučného konania povinná organizácia nemá právo prevádzať nehnuteľnosti, na ktoré oprávnená osoba uplatnila nárok, pričom uzavreté právne úkony sú neplatné. Záujem žalobcov na určení vlastníckeho práva je opodstatnený reštitučným nárokom podľa zákona č. 229/1990 Zb., ktorý im bol priznaný ako oprávneným osobám.

1.2. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa 1/ a B. Y. - právna predchodkyňa žalobcov 2/ a 3/ si 14. júla 1991 uplatnili na Pozemkovom úrade v Michalovciach v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. nárok na vydanie nehnuteľností, ktoré boli konfiškované ich otcovi E. R. ako pôvodnému vlastníkovi. Pozemkový úrad v Michalovciach v rozhodnutí z 19. januára 1993 č. 893/93 - R. konštatoval, že oprávnené osoby spĺňajú podmienky uvedené v § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. a priznal im vlastnícke právo k parc. č. 732 - les a pasienok o výmere 433.922 m² kat. úz. F., s tým, že správna výmera nehnuteľností bude upresnená v novom geometrickom pláne. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 27. januára 1994, sp. zn. 3S/41/93 bolo potvrdené rozhodnutie Pozemkového úradu v Michalovciach z 19. januára 1993 v spojení s opravným rozhodnutím z 10. novembra 1993. V súlade s opravným rozhodnutím z 10. novembra 1993 boli na základe geometrických plánov spresnené výmery pozemkov a to tak, že oprávneným osobám sa priznáva vlastnícke právo o. i. aj k nehnuteľnosti - parc. KN č. 973/1 - ostatné plochy o výmere 19.490 m², ktorá je súčasťou parc. č. 732. Ďalej súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že v zmysle Protokolu o prevode vlastníctva vecí majetku z vlastníctva Slovenského štátu v správe Cestovného ruchu Michalovce na obec Kaluža z 27. apríla 1995 bola okrem iných aj parc. č. 973/1 prevedená na obec Kaluža. Táto parcela bola následne zapísaná na LV č. XXX, čz 41/95. Obec Kaluža sa teda stala vlastníkom parc. č. 973/1, a to ku dňu účinnosti zák. č. 138/1991 Zb., t. j. k 01. máju 1991. Kúpnu zmluvou uzavretou 01. júna 2000 medzi obcou Kaluža ako predávajúcim a obchodnou spoločnosťou Cestné stavby a. s. Košice vyplýva, že obec odpredala časť parc. č. 973/1 ako novovytvorenú parcelu č. 973/4. Následne Cestné stavby a. s. Košice odpredali spornú parcelu KN-C 973/4 v r. 2003 žalovanému. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že obec Kaluža sa 01. mája 1991 stala vlastníkom parcely KN-C č. 973/1 a od 24. júna 1991 bola povinnou osobou podľa zák. č. 229/1991 Zb. Povinnou osobou sa obec nestala až rozhodnutím Okresného úradu Michalovce a najneskôr z Protokolu o prevode vlastníctva vecí z majetku štátu muselo byť obci Kaluža zrejmé, že sa stala vlastníkom tejto parcely. Z prílohy z 05. júna 2000 k rozhodnutiu Pozemkového úradu v Michalovciach z 19. januára 1993 je zrejmé, že obec Kaluža sa najneskôr v tento deň dozvedela o tom, že parc. č. 973/1, ktorá bola v jej vlastníctve je predmetom reštitúcie. Súd prvej inštancie uzavrel, že ak obec kúpnu zmluvou z 01. júna 2000 previedla novovzniknutú parc. č. 973/4 odčlenenú z parcely č. 973/1 na obchodnú spoločnosť Cestné stavby a. s. Košice, postupovala tak v rozpore s § 5 ods. 3 zák. č. 229/1991 Zb., a teda v zmysle tohto zákonného ustanovenia ako aj § 39 Občianskeho zákonníka treba považovať kúpnu zmluvu za absolútne neplatnú. Na základe uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní dospel súd prvej inštancie k záveru, že nárok žalobcov nie je dôvodný. Pri rozhodovaní vychádzal z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo 16. marca 2016, keď uviedol, že žalovaný dobromyseľne odvodzoval svoje vlastnícke právo k sporenej nehnuteľnosti evidovanej v katastri nehnuteľností od kúpnej zmluvy, ktorá je absolútne neplatná, nadobudol túto nehnuteľnosť originárnym spôsobom na základe dobrej viery. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný konal pri nadobúdaní predmetnej nehnuteľnosti v dobrej viere, keďže sa opieral o zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností a nič nenasvedčovalo, ani nevyvolávalo pochybnosti o nesprávnosti tohto zápisu. Súd prvej inštancie v danom prípade uprednostnil princíp dobrej viery pred princípom, že nikto nemôže na iného previesť viac práv než má sám, a to z dôvodu, že takýto postup zodpovedá princípu spravodlivosti. Žalovaný podľa jeho názoru sa stal vlastníkom parc. č. 973/4 na základe dobrej viery, preto žalobu zamietol. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému priznal plnú náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 31. júla 2019 sp. zn. 1Co/274/2018 zmenil rozsudok vo vzťahu k žalobkyni 1/ tak, že určil, že C. D., nar. XX. X.

XXXX je podielovou spoluvlastníčkou parc. KN-C č. 973/4 - ostatné plochy o výmere 1697 m², kat. úz. F., zapísanej na LV č. XXXX a to v podiele 1/2 k celku; potvrdil rozsudok v časti zamietajúceho výroku vo vzťahu k žalobcom 2/ a 3/; a určil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo. Odvolací súd konštatoval, že správne sú závery súdu prvej inštancie, že obec Kaluža vo vzťahu k žalobkyni a právnej predchodkyni žalobcov bola povinnou osobou a najneskôr dňom 15. júna 2000 nadobudla vedomosť o tom, že sporná parcela č. 973/1 o výmere 19.490 m² bola predmetom reštitúcie a teda, ak časť tejto parcely vo forme novovytvorenej parcely č. 973/4 previedla na Cestné stavby a. s. Košice, konala v rozpore s ustanovením § 5 ods. 3 zák. č. 229/1991 Zb. V prejednávanej veci súd prvej inštancie pri rozhodovaní uprednostnil princíp dobrej viery pred princípom ochrany vlastníckeho práva žalobkyne ako pôvodnej vlastníčky. Nezohľadnil však všetky súvislosti kolízie týchto práv, ani samotné individuálne okolnosti. Tieto individuálne okolnosti spočívali v tom, že rozhodnutím Pozemkového úradu Michalovce bolo o. i. žalobkyni 1/ priznané vlastnícke právo k parc. KN-C č. 973/1 o výmere 19.490 m² (z ktorej bola vytvorená aj sporná parcela 973/4) s cieľom zmierniť následky majetkových krívd, ku ktorým došlo voči jej právnomu predchodcovi - otcovi E. R. a to konfiškovaním podľa nariadenia SNR 104/1945 Zb. Priznanie vlastníckeho práva v reštitučnom konaní malo za cieľ obnoviť im ich pôvodné vlastnícke vzťahy, preto ak súd prvej inštancie uvedené (reštitučné) konanie nezohľadnil a uprednostnil princíp dobrej viery i napriek tomu, že povinná osoba (obec Kaluža) postupovala v rozpore s § 5 ods. 3 zák. č. 229/1991 Zb., umožnil žalobkyni ako vlastníčke opätovne odňať jej vlastnícke právo a to v rozpore so zákonom, ak navyše kúpnu zmluvu považoval za absolútne neplatnú. Za takejto situácie, ak uprednostnením princípu dobrej viery pred princípom pôvodného vlastníka neprihliadol na okolnosť, že žalobkyni 1/ bolo priznané vlastnícke právo k spornej parcele v rámci reštitučného konania, teda v rámci konania o úprave zmiernenia majetkových a iných krívd, jeho rozhodnutie nemožno považovať za správne. Odvolací súd bol v prejednávanej veci preto toho názoru, že v rámci kolízie hore uvedených základných práv treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti a v danom prípade uprednostniť vlastnícke právo žalobkyne, ktoré nadobudla v rámci zmiernenia majetkových krívd. Ak súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo vzťahu k žalobkyni 1/ vychádzal z iného právneho názoru, vec nesprávne právne posúdil, preto odvolací súd postupom podľa § 388 CSP rozsudok vo vzťahu k žalobkyni 1/ zmenil a určil, že je podielovou spoluvlastníčkou parc. č. 973/4 a to v 1/2 k celku. Pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie za dôvodné nepovažoval odvolací súd odvolanie žalobcov 2/ a 3/, preto odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok vo vzťahu k žalobcom 2/ a 3/ ako vecne správny potvrdil. Výrok o trovách odvolacieho konania vyplýva z ustanovenia § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP, podľa ktorých, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobcovia boli v konaní úspešní ohľadom jednej polovice spoluvlastníckeho podielu k spornej nehnuteľnosti a v rovnakom rozsahu bol úspešný aj žalovaný, a teda každá zo strán mala úspech len čiastočný, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania stranám nepriznal.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu, v časti prvého výroku o zmene rozsudku, podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ a z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolačím dôvodom v zmysle § 420 písm. f/ CSP vymedzil tak, že vada spočíva v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatok dôvodov, riadneho odôvodnenia rozsudku, porušenia práva na predvídateľnosť rozhodnutia a na odmietnutie spravodlivosti a svojvoľného postupu odvolacím súdom. Odvolací súd v napadnutom rozsudku vôbec neodôvodnil, prečo práve v 1/2-ine určil žalobkyni 1/ spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam a nie iný podiel. Neodpovedal na právne otázky a v odôvodnení neodkázal na ustálenú rozhodovaciu prax, resp., že právna otázka dovolacím súdom ešte nebola vyriešená, alebo bola rozhodovaná rozdielne. Preto napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné. Odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalobkyni 1/, nemožno považovať za správne, ak súd pri rozhodovaní o určení vlastníckeho práva žalobkyne nezohľadnil aj individuálne okolnosti prejednávanej veci. Poukázal na to, že žalobkyňa 1/ mala rozhodnutím Pozemkového úradu v Michalovciach z 19. januára 1993 priznané vlastnícke právo k nehnuteľnosti, obec Kaluža bola povinnou osobou a konala v rozpore s ustanovením § 5 ods. 3 zák. č. 229/1991 Zb., keď previedla časť parcely z reštitúcie na Cestné stavby a. s. Košice, čím opätovne bolo odňaté jej vlastnícke právo, a preto prevážil vlastnícky princíp a nie princíp dobrej viery, vzhľadom na

princíp spravodlivosti. Toto právne posúdenie odvolacieho súdu považuje dovolateľ za nesprávne. Dovolateľ ďalej v dovolaní uviedol niekoľko právnych otázok: 1/„Či obec Kaluža bola alebo nebola vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti.“ Podľa názoru dovolateľa mala byť riešená tak, že obec Kaluža bola vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti; 2/„Či prejudicialita podľa § 194 CSP mala byť alebo nie riešená a použitá.“ Podľa názoru dovolateľa mala byť riešená tak, že prejudicialita mala byť použitá; 3/„Ktorý subjekt bol povinnou osobou v reštitúcii.“ Podľa názoru dovolateľa mala byť riešená tak, že povinnou osobou v reštitúcii obec Kaluža nebola; 4/„Otázka nemožnosti alebo možnosti vydať pozemok alebo jeho časť určením vlastníckeho práva, keď po prechode do vlastníctva štátu bol pozemok zastavaný, pokiaľ správny orgán a jeho rozhodnutie neprihliadlo na zastavanosť alebo o tom, že pozemok je zastavaný, správny orgán nevedel.“ Podľa názoru dovolateľa mala byť riešená tak, že išlo o nemožnosť vydať pozemok alebo jeho časť určením vlastníckeho práva; 5/„Či a do akej miery, rozsahu je súd viazaný alebo neviazaný s právnym rozhodnutím o vlastníctve oprávnenej osoby k nehnuteľnostiam, ak správny orgán nesprávne posúdil uplatnenie nároku oprávnenou osobou na vydanie nehnuteľností.“ Podľa názoru dovolateľa mala byť riešená tak, že súd nie je viazaný správnym rozhodnutím vzhľadom na § 194 CSP; 6/„Či sa vzťahoval na obec Kaluža zákaz prevodu pozemkov do vlastníctva iného subjektu.“ Podľa názoru dovolateľa mala byť riešená tak, že sa tento zákaz v čase prevodu pozemku z obce Kaluža na Cestné stavby a. s. Košice nevzťahoval; 7/„ Či a do akej miery rozsahu je súd viazaný alebo neviazaný judikatúrou v správnom konaní, v ktorom nie je dovolanie prípustné, ak judikatúra v správnom konaní neumožnila oprávneným osobám vrátiť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam ak bol pozemok zastavaný.“ Podľa názoru dovolateľa mala byť riešená tak, že je súd viazaný touto judikatúrou vzhľadom na § 194 CSP; 8/„Či a do akej miery rozsahu je súd viazaný v tomto konaní lehotami zák. č. 11/94 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku - úplné znenie (zák. č. 229/91 Zb.), ak ich správny orgán správne neposúdil, resp. na nich z úradnej moci neprihliadol.“ Podľa názoru dovolateľa mala byť riešená tak, že nie je súd viazaný vzhľadom na § 194 CSP. Ďalej dovolateľ uviedol, že ďalšie právne otázky bude potrebné riešiť, ak dovolací súd neuzná správnosť dovolateľových právnych názorov na zodpovedanie vyššie uvedených otázok: 1/„Otázka dovolateľovho nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od vlastníka alebo nevlastníka nehnuteľností.“ Podľa názoru dovolateľa mala byť riešená tak, že dovolateľ mohol právne účinne nadobudnúť vlastnícke právo; 2/ „Otázka dovolateľovho nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním, ak nehnuteľnosti prešli alebo neprešli do vlastníctva štátu a ak došlo následne k reštitúcii; či jeho vstup do držby bol alebo nebol dobromyseľný, či držba bola dobromyseľná, oprávnená alebo nie; či odčlenením časti parcely nová reálne vymedzená časť pozemku mohla byť predmetom vydržania; či má prevážiť princíp vlastníka alebo princíp dobrej viery čo je v danej veci spravodlivejšie.“ Podľa názoru dovolateľa mala byť riešená tak, že bolo kladne potrebné zodpovedať na jeho dobrú vieru a dobromyseľnosť, že aj reálne vymedzená časť pozemku mohla byť predmetom vydržania a mal prevážiť princíp dobrej viery. Dovolateľ ďalej uviedol, že v čase uzavretia kúpnej zmluvy z 01. júna 2000 bola zmluvná voľnosť obce Kaluža neobmedzená a obec kúpnu zmluvu s Cestnými stavbami a. s. Košice uzavrela platne, lebo od 01. apríla 1991 bola obec Kaluža vlastníkom nehnuteľností a žalobkyňa 1/ a právny predchodca žalobcov 2/ a 3/ si riadne neuplatnili reštitučný nárok, ktorý im 31. decembra 1992 zanikol. Ďalší právny úkon, t. j. kúpna zmluva medzi Cestnými stavbami a. s. Košice a jeho spoločnosťou z 24. marca 2003, je taktiež platným právnym úkonom, lebo predchádzajúca kúpna zmluva bola platne uzavretá bez porušenia právnych predpisov alebo ich obchádzania, a dovolateľ mal neobmedzenú zmluvnú voľnosť ako aj Cestné stavby a. s. Košice. V tejto súvislosti poukázal aj na rozsudok NS SR z 30. marca 2010 sp. zn. 2 Cdo 311/2008 s právnym záverom, že v čase uzavretia kúpnych zmlúv neexistovali žiadne dôvody, pre ktoré bolo možné kúpnu zmluvu považovať za neplatnú. Žalobcovia nemajú priame právo voči dovolateľovi, ako ďalším nadobúdateľom, lebo nepreukázali neplatnosť alebo neúčinnosť právnych úkonov, na základe ktorých nadobudol vlastníctvo. Dovolateľ nadobudol nehnuteľnosť od právnickej osoby, ktorá v čase uzavretia kúpnej zmluvy a povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bola vlastníkom prevádzaných nehnuteľností a jej zmluvná voľnosť nebola ničím obmedzená, lebo v tom čase na obec sa nemohol vzťahovať zákaz prevodu pozemkov do vlastníctva iného subjektu. Prítom poukázal na rozsudok NS SR zo 14. októbra 2015 sp. zn. 8 Cdo 275/2014 s právnym záverom, že obec nadobudla podľa § 2 ods. 1 zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí vlastníctvo k nehnuteľnosti zo zákona, na rozsudok NS SR z 29. septembra 2009 sp. zn. 4 Cdo 171/2008 s právnym záverom, že obec je vlastníkom nehnuteľností zo zákona o majetku obcí, a na

rozsudok NS SR z 25. februára 2016 sp. zn. 3 Cdo 307/2013 s tým istým právnym záverom. Dovolateľ poukázal na rozsudok NS SR z 21. marca 2019, sp. zn. 3 Cdo 66/2018, kde súd uviedol, že v spore o náhradu škody sa súd nezbujuje povinnosti predbežne sa zaoberať aj otázkou miery a rozsahu na škodu poškodeným. Podľa dovolateľa súd môže danú otázku posúdiť aj inak ako kompetentný orgán, ale musí to náležite odôvodniť v rozhodnutí vo veci samej. Neexistuje povinnosť súdu pridržať sa rozhodnutia pozemkového úradu. Keďže žalobkyňa 1/ a právny predchodca žalobcov 2/ a 3/ si riadne voči obci Kaluža neuplatnili nárok na vydanie nehnuteľností do 31. decembra 1992, ich právo podľa § 13 zák. č. 229/91 Zb. zaniklo. Poukázal pri riešení týchto právnych otázok aj na rozsudok NS SR z 01. augusta 2012, sp. zn. 10 Sžr 125/2011, kde bol zaujatý právny názor, že aj keď navrhovatelia spĺňali podmienky reštitúcie, má sa im priznať právo na náhradu v primeranej výmere a bonite za pozemky, ktoré prešli do vlastníctva štátu a nemožno im priznať právo na vrátenie vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam, a najmä na rozsudok NS SR z 23. novembra 2017, sp. zn. 3 Sžr 11/2017, kde bol zaujatý právny názor, že ak sú pozemky zastavané, tak podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zák. č. 229/1991 Zb. sa takéto pozemky nevydávajú. Aj v tomto prípade mal odvolací súd postupovať podľa § 194 CSP. Podľa dovolateľa v zmysle § 11 ods. 1 písm. d/ zák. č. 229/91 Zb. pozemok nemožno vydať, ak bol zastavaný. Na spornom pozemku sa nachádza nielen penzión (predtým chata), ale aj ďalšie tri stavby za penziónom. Nachádza sa tam prístupová cesta, vyasfaltované parkovisko, ako aj plot. Pozemkový úrad Michalovce ako správny orgán konajúci o reštitúcii právnych predchodcov žalobcov mal vedieť, že parcela je zastavaná, mal vedieť, že sa nemôže vydať, mal už vtedy pozemky so stavbami zamerať a takto zamerané pozemky so stavbami geometrickým plánom mal vylúčiť z reštitúcie. Dovolateľ ďalej uviedol, že právne závery odvolacieho súdu o uprednostnení princípu vlastníctva pred princípom dobrej viery sú nesprávne. Dobrá viera sa spája v tejto prejednávanej veci podľa názoru dovolateľa len s nadobúdateľom, t. j. Cestnými stavbami a. s. Košice a žalobcom, a nie prevodcom - držiteľom veci, resp. vykonávateľa práva, t. j. v tom prípade obce Kaluža. Pri uzatváraní kúpnej zmluvy dovolateľ neporušil žiadnu právnu alebo inú povinnosť, vychádzal z dobrej viery, že sporné nehnuteľnosti kupuje od vlastníka a vychádzal z dobrej viery o zápise na katastri nehnuteľností a pod., ktorý vedie štát a nemali by byť o tom žiadne pochybnosti. Na rovnakú úroveň sa musí postaviť vlastnícke právo údajného pôvodného vlastníka žalobcov a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam novým nadobúdateľom Cestnými stavbami a. s. Košice a žalovaným na základe ich dobrej viery. Vyššie riziko mali niesť žalobcovia ako údajní nedbalí vlastníci, než nadobúdatelia v dobrej viere, t. j. kupujúci Cestné stavby a. s. ako aj dovolateľ, lebo neboli schopní sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovú sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom katastrálnom konaní alebo priamo zo zákona, a že išlo o reštitúciu a pod., pričom poukázal na uznesenie NS SR z 27. februára 2013 sp. zn. 6 Cdo 71/2011. Účelom vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym (uznesenie NS SR z 31. marca 2016, sp. zn. 2 Cdo 65/2015) a Stanovisko občianskeho kolégia Najvyššieho súdu z 05. júla 1961. Dovolateľ ďalej poukázal na nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 549/2015, I. ÚS 151/2016 al. ÚS 489/2016, kde je povinnosťou súdu sa vysporiadať s nadobudnutím vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na základe ich dobrej viery a najmä nález Ústavného súdu SR zo 14. novembra 2018 sp. zn. II. ÚS 484/2015 o dobromyseľnosti držby pri vydržaní nehnuteľnosti, ktorým určil novú líniu skoršieho výkladu držby a vydržania vyplývajúcu z veci NS SR sp. zn. 3 Cdo 117/94 (R44/96) a odmietol právny názor v rozhodnutiach NS SR 4 Cdo 283/2009 (R73/2015) a iné, kde bola ťažiskovou otázkou právna forma zmluvy, t. j. či má byť iba písomná alebo môže byť aj ústna. ÚS SR odmietol držbu iba na základe písomnej formy a pripustil aj ústnu formu zmluvy (tzv. titul). Tiež uviedol rozhodnutia NS SR sp. zn. 2 Cdo 207/2005 a sp. zn. 5 Cdo 260/2008, R 83/02, R 65/72, R 50/85, R 8/91, R 44/96, II. ÚS 196/2000, Ro NS ČR 22 Cdo 984/2006. Na záver dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a žalobcovi priznal náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100 %.

4. Žalobkyňa 1/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že súd prvej inštancie vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie, na základe ktorého bol spoľahlivo zistený a ustálený skutkový stav veci, pričom odvolací súd sa nestotožnil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie a rozhodol vo veci sám. Podľa žalobkyne 1/ pokiaľ je kúpna zmluva, ktorou bolo prevedené vlastnícke právo k parcele, ktorá je predmetom tohto konania z obce Kaluža na Cestné stavby a. s. Košice absolútne neplatná, nemohlo dôjsť ani k platnému prevodu vlastníckeho práva na žalovaného, a to ani v prípade jeho

dobromyseľnosti. Ďalej v danom čase sa na predmetnej parcele nenachádzali žiadne nehnuteľnosti a nebola nimi zastavaná. Súčasťou kúpnej zmluvy je znalecký posudok, kde je uvedené, že na prevádzanej parcele sa nachádzajú dve studne a vonkajšie úpravy špecifikované v znaleckom posudku. Pozemok, na ktorom sa nachádza studňa, nejaké ploty a nejaké drobné súpravy nepovažuje za pozemok zastavaný, a preto je námietka dovolateľa v tomto smere zjavne neopodstatnená. Ďalej žalobkyňa 1/ poukázala na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 144/2010. Dovolateľ, ako aj súd prvej inštancie opierajú svoj právny názor výlučne o nález Ústavného súdu SR zo 16. marca 2016, sp. zn. I. ÚS 549/2015. Aj napriek tomuto nálezu sa Najvyšší súd SR vo svojom neskoršom rozsudku, sp. zn. 3 Cdo 223/2016 z 26. januára 2017 podrobne vysporiadal s otázkou neplatnosti právneho úkonu a jeho účinkoch. Zaoberal sa tiež otázkou princípu dobrej viery, ktorej však žiadne právne následky nepriznal. Z celého spisového materiálu nevyplýva, že by sa pôvodní žalobcovia správali ako nedbalí vlastníci a nechránili si svoje vlastnícke právo. Riadne a včas si uplatnili svoj reštitučný nárok a plynule a bez prietáhov postupovali v reštitučnom konaní. Odvolací súd pri kolízii princípu dobrej viery s princípom ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka prihliadol na princípy všeobecnej spravodlivosti a uprednostnil vlastnícke právo žalobkyne 1/, ktorá predmetný pozemok nadobudla v rámci zmiernenia v minulosti protiprávne spôsobených majetkových krívd. Na záver žalobkyňa 1/ navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol, resp. aby ho zamietol ako nedôvodné a priznal žalobkyni 1/ voči žalovanému právo na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 54/2018, 2 Cdo 33/2017, 3 Cdo 33/2017, 4 Cdo 54/2018, 5 Cdo 104/2017, 7 Cdo 29/2018, 8 Cdo 140/2017).

13. Žalovaný vyvodzujúci prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietal dokazovanie a nesprávne zistenie skutkového stavu súdmi nižších inšancií, odôvodnenie, nepresvedčivosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26., 5 Cdo 57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

16. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 01.07.2016 strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná

odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

17. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali, a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vysporiadalo so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že závery súdu prvej inštancie, že obec Kaluža vo vzťahu k žalobkyni a právnej predchodkyni žalobcov bola povinnou osobou a najneskôr dňom 15. júna 2000 nadobudla vedomosť o tom, že sporná parcela č. 973/1 o výmere 19.490 m² bola predmetom reštitúcie a teda, ak časť tejto parcely vo forme novovytvorenej parcely č. 973/4 previedla na Cestné stavby a. s. Košice, konala v rozpore s ustanovením § 5 ods. 3 zák. č. 229/1991 Zb., sú správne. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní uprednostnil princíp dobrej viery pred princípom ochrany vlastníckeho práva žalobkyne ako pôvodnej vlastníčky, avšak nezohľadnil všetky súvislosti kolízie týchto práv, ani samotné individuálne okolnosti. Tieto individuálne okolnosti spočívali v tom, že rozhodnutím Pozemkového úradu Michalovce bolo o. i. žalobkyni 1/ priznané vlastnícke právo k parc. KN-C č. 973/1 o výmere 19.490 m² (z ktorej bola vytvorená aj sporná parcela č. 973/4), s cieľom zmierniť následky majetkových krívd, ku ktorým došlo voči jej právnomu predchodcovi - otcovi E. R. a to konfiškovaním podľa nariadenia SNR č. 104/1945 Zb. Priznanie vlastníckeho práva v reštitučnom konaní malo za cieľ obnoviť im ich pôvodné vlastnícke vzťahy, preto ak súd prvej inštancie uvedené (reštitučné) konanie nezohľadnil a uprednostnil princíp dobrej viery i napriek tomu, že povinná osoba (obec Kaluža) ako konštatoval, postupovala v rozpore s § 5 ods. 3 zák. č. 229/1991 Zb. umožnil žalobkyni 1/ ako vlastníčke opätovne odňať jej vlastnícke právo a to v rozpore so zákonom, ak navyše kúpnu zmluvu považoval za absolútne neplatnú. Odvolací súd tak v súlade so žalobným návrhom (č. l. 47 - 50 spisu) určil žalobkyni 1/ spoluvlastnícky podiel k predmetnej nehnuteľnosti v 1/2-ine, t. j. v takom rozsahu ako jej pozemkový úrad priznal v reštitúcii podiel k tejto nehnuteľnosti. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalovaný sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje, a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za a potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný

prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porovnaj ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil. Dovolací súd neopomína zdôrazniť, že pokiaľ rozhodnutie správneho orgánu (Pozemkového úradu v Michalovciach z 19. januára 1993 č. 893/93 v spojení s jeho opravným rozhodnutím z 10. novembra 1993 bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 27. januára 1994, sp. zn. 3S/41/93) nebolo zrušené, prípadne zmenené alebo nahradené, súd v sporovom konaní je povinný naň prihliadnuť a vysporiadať sa s ním v odôvodnení rozhodnutia (§ 194 CSP), čo súdy nižších inštancií učinili.

19. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

20. Žalovaný ďalej vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

21. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 písm. a/ CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zafinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

22. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“.

23. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

24. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by

uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 98/2017, 3 Cdo 94/2018, 4 Cdo 95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku; zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

25. Podľa názoru žalovaného je jeho dovolanie prípustné aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaný uviedol všeobecnú charakteristiku nesprávností, k u ktorým podľa jeho názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom tým, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázky: 1/ „či obec Kaluža bola alebo nebola vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti“, 2/ „či prejudicialita podľa § 194 CSP mala byť alebo nie riešená a použitá“, 3/ „ktorý subjekt bol povinnou osobou v reštitúcii“, 4/ „otázka nemožnosti alebo možnosti vydať pozemok alebo jeho časť určením vlastníckeho práva, keď po prechode do vlastníctva štátu bol pozemok zastavaný, pokiaľ správny orgán a jeho rozhodnutie neprihliadlo na zastavanosť alebo o tom, že pozemok je zastavaný, správny orgán nevedel“, 5/ „či a do akej miery, rozsahu je súd viazaný alebo neviazaný s právnym rozhodnutím o vlastníctve oprávnenej osoby k nehnuteľnostiam, ak správny orgán nesprávne posúdil uplatnenie nároku oprávnenu osobou na vydanie nehnuteľnosti“, 6/ „či sa vzťahoval na obec Kaluža zákaz prevodu pozemkov do vlastníctva iného subjektu“, 7/ „či a do akej miery rozsahu je súd viazaný alebo neviazaný judikatúrou v správnom konaní, v ktorom nie je dovolanie prípustné, ak judikatúra v správnom konaní neumožnila oprávneným osobám vrátiť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam ak bol pozemok zastavaný“, 8/ „či a do akej miery rozsahu je súd viazaný v tomto konaní lehotami zák. č. 11/94 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku - úplné znenie (zák. č. 229/91 Zb.), ak ich správny orgán správne neposúdil, resp. na nich z úradnej moci neprihliadol“, 9/ „otázka dovolateľovho nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od vlastníka alebo nevlastníka nehnuteľností“, 10/ „otázka dovolateľovho nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním, ak nehnuteľnosti prešli alebo neprešli do vlastníctva štátu a ak došlo následne k reštitúcii - či jeho vstup do držby bol alebo nebol dobromyseľný, či držba bola dobromyseľná, oprávnená alebo nie - či odčlenením časti parcely nová reálne vymedzená časť pozemku mohla byť predmetom vydržania - či má prevážiť princíp vlastníka alebo princíp dobrej viery čo je v danej veci spravodlivejšie.“

26. Dovolateľ videl uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v tom, že odvolací súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru ohľadom posúdenia dôvodnosti uplatňovaného nároku žalobcami. Je toho názoru, že v čase uzavretia kúpnej zmluvy 01. júna 2000 bola zmluvná voľnosť obce Kaluža neobmedzená a kúpnu zmluvu s Cestnými stavbami a. s. Košice uzavrela obec platne, lebo od 01. apríla 1991 bola obec Kaluža vlastníkom nehnuteľností a žalobkyňa 1/ a právny predchodca žalobcov 2/ a 3/ si riadne neuplatnili reštitučný nárok, ktorý im 31. decembra 1992 zanikol. Taktiež kúpna zmluva medzi Cestnými stavbami a. s. Košice a žalovaným z 24. marca 2003 je platným právnym úkonom, lebo predchádzajúca kúpna zmluva bola platne uzavretá. Žalobcovia nemajú priame právo voči dovolateľovi, ako ďalším nadobúdateľom, lebo nepreukázali neplatnosť alebo neúčinnosť právnych úkonov, na základe ktorých nadobudol vlastníctvo. Ďalej dovolateľ namietal, že neexistuje povinnosť súdu pridržať sa rozhodnutia pozemkového úradu. Pozemkový úrad Michalovce ako správny orgán konajúci o reštitúcii právnych predchodcov žalobcov mal vedieť, že parcela je zastavaná, mal vedieť, že sa nemôže vydať, mal už vtedy pozemky so stavbami zamerať a takto zamerané pozemky so stavbami geometrickým plánom mal vylúčiť z reštitúcie. Na spornom pozemku sa nachádza nielen penzión (predtým chata), ale aj ďalšie tri stavby za penziónom. Nachádza sa tam prístupová cesta, vyasfaltované parkovisko, ako aj plot.

27. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá vymedzenie, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne

aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav. Takáto argumentácia v dovolaní žalovaného absentuje.

28. Dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní podaného dovolania podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že dovolateľom uvedené právne otázky pod č. 1/, 3/ a 6/ v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sú otázkami skutkovými, pričom napádajú správnosť skutkových záverov súdov. Z daného je zreteľné, že dovolateľ nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom vidí v nesprávnom posúdení skutkového stavu.

28.1. Dovolateľom nastolené otázky nie sú otázkami právnymi, teda takými otázkami, ktorých riešenie by záviselo od výkladu určitej konkrétnej hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej normy. Uplatnený dovolací dôvod tak nevymedzil spôsobom vyplývajúcim z § 432 ods. 2 CSP, t. j. neuviedol konkrétne, ktorú právnu otázku riešil odvolací súd nesprávne a v čom táto nesprávnosť spočíva, ale namietal nesprávne hodnotenie dôkazov súdmi v základnom konaní. Namietal teda skutkové závery, ktoré nie je dovolací súd oprávnený preskúmať, pretože v zmysle ustanovenia § 442 CSP je viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzal odvolací súd. Dovolací súd totiž nie je treťou inštanciou a dovolanie nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

28.2. Dovolateľ v dovolaní teda nesprávne právne posúdenie veci odôvodňuje spochybnením týchto skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy nižších inštancií. Dovolací súd zdôrazňuje, že v dovolaní nastolené otázky č. 1/, 3/ a 6/, majú skutkovú (nie právnu) povahu, ktorá nemôže byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a nemôže viesť k založeniu prípustnosti dovolania žalovaného v zmysle tohto ustanovenia. Len samotné spochybnovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybnovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a § 432 ods. 2 CSP.

29. Dovolateľ uviedol taktiež otázky 2/ „či prejudicialita podľa § 194 CSP mala byť alebo nie riešená a použitá“, 4/ „otázka nemožnosti alebo možnosti vydať pozemok alebo jeho časť určením vlastníckeho práva, keď po prechode do vlastníctva štátu bol pozemok zastavaný, pokiaľ správny orgán a jeho rozhodnutie neprihliadlo na zastavanosť alebo o tom, že pozemok je zastavaný, správny orgán nevedel“, 5/ „či a do akej miery, rozsahu je súd viazaný alebo neviazaný s právnym rozhodnutím o vlastníctve oprávnenej osoby k nehnuteľnostiam, ak správny orgán nesprávne posúdil uplatnenie nároku oprávnenej osobou na vydanie nehnuteľností“, 7/ „či a do akej miery rozsahu je súd viazaný alebo neviazaný judikatúrou v správnom konaní, v ktorom nie je dovolanie prípustné, ak judikatúra v správnom konaní neumožnila oprávneným osobám vrátiť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam ak bol pozemok zastavaný“, 8/ „či a do akej miery rozsahu je súd viazaný v tomto konaní lehotami zák. č. 11/94 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku - úplné znenie (zák. č. 229/91 Zb.), ak ich správny orgán správne neposúdil, resp. na nich z úradnej moci neprihliadol.“

29.1. Aj keď zo strany dovolateľa bolo naformulovaných viacero otázok (bod 29.), vo všetkých týchto otázkach rezonuje a je riešená hlavne otázka, „či je súd v tomto konaní viazaný rozhodnutím správneho orgánu (pozemkového úradu) vydanom v správnom konaní o úprave zmiernenia majetkových a iných krívď (reštitučné konanie)“. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na rozsudok NS SR z 01. augusta 2012, sp. zn. 10 Sžr 125/2011, kde bol zaujatý právny názor, že aj keď navrhovatelia splňali podmienky reštitúcie, má sa im priznať právo na náhradu v primeranej výmere a bonite za pozemky, ktoré prešli do vlastníctva štátu a nemožno im priznať právo na vrátenie vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam, a taktiež na rozsudok NS SR z 23. novembra 2017, sp. zn. 3 Sžr 11/2017, kde bol zaujatý právny názor, že ak sú pozemky zastavané, tak podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zák. č. 229/1991 Zb. sa takéto pozemky nevydávajú. Podľa dovolateľa Pozemkový úrad Michalovce ako správny orgán konajúci o reštitúcii právnych predchodcov žalobcov mal vedieť, že parcela je zastavaná, mal už vtedy pozemky so stavbami zamerať a takto zamerané pozemky so stavbami geometrickým plánom mal vylúčiť z reštitúcie.

30. Dovolateľ síce v dovolaní uviedol, že dovolanie je prípustné v zmysle ustanovenia § 421 písm. a/ CSP, avšak žiadnu rozhodovaciu prax relevantnú z pohľadu CSP i súvisiacej judikatúry najvyššieho súdu neuviedol. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

30.1. Pod pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP teda nemožno zahrnúť rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorými bolo rozhodované o opravnom prostriedku proti neprávoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu (odvolacie konanie podľa § 250l ods. 1, zák. č. 99/1963 Zb.), na ktoré dovolateľ poukazuje vo svojom dovolaní a nie sú ani spôsobilé odôvodniť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

31. Len na okraj dovolací súd dopĺňa, že naopak od tvrdení dovolateľa, odvolací súd rozhodol v súlade v právnymi názormi najvyššieho súdu, ktoré zaujal uznesením sp. zn. 1 Cdo 133/2009 z 29. apríla 2010, v ktorom je uvedené, že „... ak z existencie právoplatného rozhodnutia vyplýva otázka, ktorá je pre správne rozhodnutie v terajšej veci podstatnou (rozhodujúcou), treba sa ňou zaoberať... Pokiaľ ide o iný (nie ten istý) nárok (predmet konania), zásadne platí, že ak v skončenom konaní účastníkov došlo právoplatným súdnym rozsudkom k vyriešeniu hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého sa aj tento (nový) nárok (neidentický s predmetom skončeného konania) odvodzuje, súd v tomto ďalšom (novom) občianskom súdnom konaní pri zodpovedaní predbežnej otázky (ktorá právoplatným súdnym výrokom sa už vyriešila ako vec sama) je týmto vyriešením viazaný. Právoplatné súdne rozhodnutie zakladá stav právnej istoty, resp. odstraňuje stav právnej neistoty účastníkov konania, pričom dôsledok právoplatnosti súdneho rozhodnutia znamená, že rozhodnutie sa stáva pre účastníkov zásadne nezmeniteľným a záväzným; takéto rozhodnutie získava vynútiteľnosť a je pre súd v inom konaní tých istých účastníkov záväzné. Právne vzťahy ním vyriešené je možno spochybniť len osobitne kvalifikovaným spôsobom - mimoriadnymi opravnými prostriedkami. Keďže - ako už bolo vysvetlené - súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov, nie je vonkoncom rozhodujúce (podstatné), či súd v právoplatne skončenom konaní správne alebo nesprávne právne posúdil priznaný nárok (príslušenstvo pohľadávky). Klásť si otázku, či civilný súd v predošlom konaní vec (priznaný nárok) správne alebo nesprávne právne posúdil, je nielen zbytočné, takáto otázka je úplne nepatričná (nemá byť prečo položená): so zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia je akékoľvek „nové“ právne posudzovanie právoplatného súdneho rozhodnutia v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov vylúčené (nepripustné). Aj v ďalšom uznesení sp. zn. 1 Cdo 44/2010 z 31. januára 2012 najvyšší súd vyslovil, že ak v občianskoprávnom konaní už bola právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením. Aj Ústavný súd v náleze č. k. II. ÚS 349/09-36 z 20. januára 2010 zdôraznil, že vzhľadom na zásadu prejudiciality vyplývajúcu z ustanovenia § 135 ods. 2 O. s. p., ako aj na zásadu viazanosti súdu právoplatnými rozhodnutiami vydanými v inom konaní podľa § 159 ods. 2 O. s. p. konajúci všeobecný súd nemá možnosť výberu v otázke, či bude rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v inom konaní, ktoré rieši otázku javiacu sa prejudiciálnou v súvislosti s riešením daného prípadu. Pokiaľ pri riešení prejudiciálnej otázky zaujme odlišné stanovisko, je takýto jeho postup, resp. z neho vyplývajúci záver arbitrárny pre jednoznačný rozpor so zákonom. Tento názor ústavného súdu reflektuje aj rozhodovacia prax všeobecných súdov pri riešení otázky ich viazanosti posúdením

hmotnoprávneho vzťahu účastníkov konania v inom súdnom konaní.

31.1. Oba sudy nižšej inštancie riešili otázku viazanosti súdu rozhodnutím správneho orgánu spôsobom obdobným ako vo vyššie spomínaných rozhodnutiach. Sudy vychádzali zo skutočnosti, že Pozemkový úrad v Michalovciach v rozhodnutí z 19. januára 1993 č. 893/93 - R konštatoval, že oprávnené osoby spĺňajú podmienky uvedené v § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. a priznal im vlastnícke právo k parc. č. 732 - les a pasienok o výmere 433.922 m² kat. úz. F. s tým, že správna výmera nehnuteľností bude upresnená v novom geometrickom pláne. V dôsledku podania opravného prostriedku prešlo toto rozhodnutie aj súdnym prieskumom a Krajský súd v Košiciach, rozsudkom z 27. januára 1994, sp. zn. 3S/41/93 rozhodnutie Pozemkového úradu v Michalovciach z 19. januára 1993 v spojení s opravným rozhodnutím z 10. novembra 1993 potvrdil. Dovolací súd tak konštatuje, že odvolací súd sa riešením „dovolacej“ otázky nastolenej žalovaným neodklonil od právneho záveru dovolacieho súdu uvedeného vo vyššie citovaných rozhodnutiach a zároveň nezistil žiaden dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchyliť od takto publikovaného záveru.

32. Dovolací súd preskúmaním obsahu dovolania zistil, že žalovaný nespĺnil vyššie uvedenú povinnosť, keď neuviedol konkrétne rozhodnutie/rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorého/ktorých sa odvolací súd odchyľil v otázke, „či je súd v tomto konaní viazaný rozhodnutím správneho orgánu (pozemkového úradu) vydanom v správnom konaní o úprave zmiernenia majetkových a iných krívd (reštitučné konanie)“, a tiež neuviedol, v čom sa odvolací súd v prejednávanej veci odchyľil od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu. Inak povedané dôvod prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sa musí okrem vymedzenia právnej otázky viazať tiež na konkrétnu ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd.

33. Ďalej dovolateľ uviedol, že ak dovolací súd neuzná správnosť dovolateľových právnych názorov na zodpovedanie otázok 1/ až 8/, je potrebné riešiť ďalšie právne otázky a to: 9/„otázku dovolateľovho nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od vlastníka alebo nevlastníka nehnuteľností“, 10/„otázku dovolateľovho nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním, ak nehnuteľnosti prešli alebo neprešli do vlastníctva štátu a ak došlo následne k reštitúcii; či jeho vstup do držby bol alebo nebol dobromyseľný, či držba bola dobromyseľná, oprávnená alebo nie; či odčlenením časti parcely nová reálne vymedzená časť pozemku mohla byť predmetom vydržania; či má prevážiť princíp vlastníka alebo princíp dobrej viery čo je v danej veci spravodlivejšie.“ Dovolateľ namietal, že právne závery odvolacieho súdu o uprednostnení princípu vlastníctva pred princípom dobrej viery sú nesprávne. Pri uzatváraní kúpnej zmluvy dovolateľ neporušil žiadnu právnu alebo inú povinnosť, vychádzal z dobrej viery, že sporné nehnuteľnosti kupuje od vlastníka a vychádzal z dobrej viery o zápise na katastri nehnuteľností a pod., ktorý vedie štát a nemali by byť o tom žiadne pochybnosti. Vyššie riziko mali niesť žalobcovia ako údajní nedbalí vlastníci, než nadobúdatelia v dobrej viere t. j. kupujúci Cestné stavby a. s. ako aj dovolateľ, lebo neboli schopní sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom katastrálnom konaní alebo priamo zo zákona, a že išlo o reštitúciu a pod. pričom poukázal na uznesenie NS SR z 27. februára 2013 sp. zn. 6 Cdo 71/2011, na uznesenie NS SR z 31. marca 2016, sp. zn. 2 Cdo 65/2015 a Stanovisko občianskeho kolégia Najvyššieho súdu z 05. júla 1961. Dovolateľ ďalej poukázal na nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 549/2015, I. ÚS 151/2016 al. ÚS 489/2016, kde je povinnosťou súdu sa vysporiadať s nadobudnutím vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na základe ich dobrej viery a najmä nález Ústavného súdu SR zo 14. novembra 2018 sp. zn. II. ÚS 484/2015 o dobromyseľnosti držby pri vydržaní nehnuteľnosti, ktorým určil novú líniu skoršieho výkladu držby a vydržania vyplývajúcu z veci NS SR sp. zn. 3 Cdo 117/94 (R 44/96) a odmietol právny názor v rozhodnutiach NS SR sp. zn. 4 Cdo 283/2009 (R 73/2015) a iné, kde bola ťažiskovou otázkou právna forma zmluvy, t. j. či má byť iba písomná alebo môže byť aj ústna. ÚS SR odmietol držbu iba na základe písomnej formy a pripustil aj ústnu formu zmluvy (tzv. titul). Tiež uviedol rozhodnutia NS SR sp. zn. 2 Cdo 207/2005 a sp. zn. 5 Cdo 260/2008, R 83/02, R 65/72, R 50/85, R 8/91, R 44/96, II. ÚS 196/2000, Ro NS ČR 22 Cdo 984/2006.

34. V ostatnom tak dovolateľ namietal nesprávny záver odvolacieho súdu o uprednostnení princípu

vlastníka pred princípom dobrej viery, a žiadal riešiť otázku dovolateľovho nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od vlastníka alebo nevlastníka nehnuteľností, otázku nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním, ak nehnuteľnosti prešli alebo neprešli do vlastníctva štátu a ak došlo následne k reštitúcii; či jeho vstup do držby bol alebo nebol dobromyseľný, či držba bola dobromyseľná, oprávnená alebo nie; či odčlenením časti parcely nová reálne vymedzená časť pozemku mohla byť predmetom vydržania a či má prevážiť princíp vlastníka alebo princíp dobrej viery, čo je v danej veci spravodlivejšie.

35. V uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 71/2011, na ktoré dovolateľ poukázal (poukazoval taktiež na viaceré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu a rozhodnutia Ústavného súdu SR) dovolací súd konštatoval, že aj keď dôsledkom vyplývajúcim z vyššie uvedenej zásady je nemožnosť nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti od nevlastníka, nemožno vylúčiť situáciu, keď proti princípu ochrany práva pôvodného vlastníka bude pôsobiť princíp ochrany dobrej viery nového nadobúdateľa. V súvislosti s riešením kolízie týchto princípov dovolací súd zastáva názor, že ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3314/11 z 02. októbra 2012). Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Poskytnutie tejto ochrany sa vo svojich dôsledkoch prejaví ako možnosť dobromyseľného nadobúdateľa pokračovať v oprávnenej držbe. O dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľnosti ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať (z hľadiska kritéria priemerne obozretného jedinca) dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri (evidencii) nehnuteľností, takéto právo nesvedčí. V tomto rozhodnutí sa tak najvyšší súd mierne odklonil od ustálenej rozhodovacej činnosti, kedy pripustil, že za výnimočných okolností ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa.

36. Najvyšší súd však poukazuje na to, že rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 71/2011 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 549/2015 (ako aj ďalšie dovolateľom označené rozhodnutia), ktorými malo byť doložené tvrdenie, že odvolací súd sa pri riešení kolízie dvoch ústavných hodnôt - princípu ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa a princípu ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu uvádza, že dovolateľom nastolená právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Aj keď dovolateľ neoznačil konkrétne odlišné, napríklad aj navzájom si protirečiacie rozhodnutia dovolacieho súdu riešiace uvedenú kolíziu rozdielne, t. j. neoznačil rozhodnutia dovolacieho, resp. ústavného súdu svedčiace v prospech ochrany pôvodného (skutočného) vlastníka veci, dovolací súd si je vedomý existencie takýchto rozhodnutí (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 146/2012, 3 Cdo 144/2010, 3 Cdo 223/2016, 5 Cdo 45/2007, 5 MCdo 12/2011, 6 Cdo 105/2016, 7 Cdo 139/2019 alebo Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 726/2016, I. ÚS 50/2010).

37. V otázke prelomenia zásady nemo plus iuris a s tým súvisiaceho nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka na základe dobrej viery nadobúdateľa, došlo v čase po podaní predmetného dovolania k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a to prostredníctvom uznesenia veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia (ďalej len „veľký senát“) z 27. apríla 2021 sp. zn. 1 VObdo 2/2020.

38. K retrospektívnym účinkom zmenenej judikatúry dovolací súd vyjadruje vo svojich rozhodnutiach (sp. zn. 8 M Cdo 4/2014, 3 Cdo 223/2016, 3 Cdo 198/2017, 9 Cdo 67/2020, 7 Cdo 20/2021) priebežne stabilný názor, že pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu a iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza.

39. V predmetnom rozhodnutí veľký senát vo vzťahu k nastolenej právnej otázke okrem iného uviedol, že slovenská právna úprava nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka vo všeobecnosti neupravuje, keďže vlastnícke právo možno nadobudnúť len zákonom predpísaným spôsobom. To platí tak v prípade derivatívneho nadobúdania vlastníckeho práva, ako aj v prípade originárneho nadobúdania vlastníckeho práva. Nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka právna úprava umožňuje len v zákonom upravených prípadoch, predstavujúcich výnimku zo zásady, že vlastnícke právo možno nadobudnúť len od vlastníka, a len v týchto prípadoch zákon uprednostňuje ochranu dobromyseľného nadobúdateľa veci a umožňuje prelomenie zásady nemo plus iuris. Veľký senát dodal, že z predmetného konštatovania vyplýva, že neprichádza do úvahy, aby súdy bez toho, aby existoval zákonný podklad, rozširujúco vyvodzovali možnosť ochrany dobromyseľného nadobúdateľa tým spôsobom, že samotná dobrá viera nadobúdateľa postačuje na priznanie jej vlastníckeho práva, t. j. že by nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka bolo prípustné vo všeobecnosti. Uvedené platí bez ohľadu na to, že zotrvanie na zásade nemo plus iuris môže pôsobiť v subjektívnej rovine nespravodlivo voči nadobúdateľovi veci. Zároveň uviedol, že nadobudnutie veci v dobrej viere od nevlastníka vo všeobecnosti (t. j. okrem prípadov výslovne predpokladaných zákonom) nie je možné zaradiť ani medzi iné skutočnosti ustanovené zákonom, na základe ktorých možno nadobudnúť vlastnícke právo k veci (podľa § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

39.1. V rozhodnutí tiež poukázal na výnimky z o zásady nemo plus iuris, uprednostňujúce ochranu dobromyseľného nadobúdateľa, ktoré sú taxatívne upravené naprieč jednotlivými právnymi predpismi. Medzi tieto výnimky zaradil ustanovenia § 486 Občianskeho zákonníka, § 446 Obchodného zákonníka, § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, § 19 ods. 3 zákona o cenných papieroch a § 61 Exekučného poriadku (v znení účinnom do 31. marca 2017), (resp. § 140 ods. 2 písm. l/ v spojení s § 150 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01. apríla 2017), pričom uviedol, že v iných prípadoch má dobrá viera nadobúdateľa význam len pri nárokoch podľa ustanovenia § 126 ods. 2 v spojení s § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorých sa však nadobúdateľ v dobrej viere - ktorý sa nestal vlastníkom veci s poukazom na zásadu nemo plus iuris - nemôže domáhať voči skutočnému vlastníkovi veci.

39.2. Ďalej konštatoval, že pri posudzovaní zásady nemo plus iuris (resp. ochrany dobromyseľného nadobúdateľa) je potrebné rozlišovať situácie, kedy došlo po uzatvorení kúpnej zmluvy k zrušeniu nadobúdacieho titulu predávajúceho od situácie, kedy sa predávajúci vôbec nestal vlastníkom prevádzanej nehnuteľnosti, napríklad z dôvodu (absolútnej) neplatnosti zmluvy ako nadobúdacieho titulu na strane predávajúceho. Dodal, že v prípade neplatnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nedochádza k právnym následkom ňou predkladaným. Uvedené okrem iného znamená, že ňou nedochádza k prevodu vlastníckeho práva z prevodcu na nadobúdateľa a keďže nadobúdateľ vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nenadobudol, nemôže s danými nehnuteľnosťami nakladať, čo okrem iného znamená, že nadobúdateľ ich nemôže ďalej previesť na ďalší subjekt (ktorý sa v takom prípade taktiež nemôže stať ich vlastníkom).

39.3. Vyslovil tiež záver, že je potrebné naďalej zotrvať na právnom závere vyslovenom najvyšším súdom už v rozsudku sp. zn. I Cdo 96/1995 (publikovanom v časopise Zo súdnej praxe pod č. 39/1998), v zmysle ktorého „absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a hľadá sa naň, ako by nebol urobený; táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením a nemôže sa konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.“ Možnosť prelomenia zásady nemo plus iuris - okrem zákonom predvídaných výnimiek - nie je podľa veľkého senátu možné odvodiť ani zo znenia ustanovenia § 70 ods. 1 katastrálneho zákona, a to ani s odkazom na článok 1 ods. 1 ústavy, z ktorého ako takého tiež nie je možné odvodiť uprednostnenie ochrany dobrej viery nadobúdateľa nehnuteľnosti pred ochranou jej vlastníka alebo aspoň pomerovanie medzi ochranou vlastníka veci a dobrou vierou ďalšieho nadobúdateľa.

39.4. Dospel k záveru, že dobrá viera nadobúdateľa nehnuteľnosti v správnosť zapísaného údajov v katastri nehnuteľností o jej (predchádzajúcom) vlastníkovi nepostačuje pre záver súdu o tom, že mohol nadobudnúť vlastnícke právo (a pre poskytnutie ochrany tomuto právu), ak sa preukáže, že táto zapísaná osoba v skutočnosti v čase uzavretia kúpnej zmluvy nebola vlastníkom prevádzanej

nehnutelnosti, napríklad z dôvodu, že predchádzajúca zmluva o prevode nehnuteľnosti predstavovala absolútne neplatný právny úkon. Z dôvodu absolútnej neplatnosti zmluvy predávajúci nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti a rovnako tak nemohol „neexistujúce“ vlastnícke právo previesť na ďalšiu osobu, hoci konajúcu v dobrej viere. Naďalej tak je potrebné zotrvať na právnom závere, že absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, ak na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

40. Na rovnakom právnom náhľade na možnosti nadobudnutia vlastníctva nehnuteľnosti od toho, kto nie je (nebol) jej vlastníkom, zotráva aj odborná právnická literatúra, v ktorej sa uvádza napríklad to, že „vo vzťahu k možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva na základe absolútne neplatnej kúpnej zmluvy sa možno stotožniť s právnym názorom, podľa ktorého Občiansky zákonník de lege lata možnosť dobromyseľného nadobudnutia vlastníctva od nevlastníka neupravuje ako pravidlo, ale len ako výnimku z pravidla (pozri napr. nadobudnutie vlastníckeho práva pri prevode od tzv. nepravého dediča podľa § 486 Občianskeho zákonníka) a dobromyseľnosť kupujúceho nemôže nahradiť chýbajúce vecné oprávnenie právneho predchodcu predávajúceho. Tieto výnimky z pravidla nemožno ľubovoľne rozširovať bez toho, aby takúto možnosť zákonodarca pripustil. Preto je nutné zotrvať na dôslednom uplatnení zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ aj v prípadoch, ktoré sa môžu javiť ako nespravodlivé. Aj z hľadiska predvídateľnosti rozhodovania súdnej moci je preto potrebné odmietnuť možnosť nadobudnúť vlastnícke právo od nevlastníka len na základe princípu ochrany dobrej viery aj v iných prípadoch ako tých, ktoré Občiansky zákonník výslovne upravuje“ (viď publikáciu Občiansky zákonník II., Števec, Dulak, Bajánková, Fečík, Sedlačko, Tomašovič a kol., Nakladateľství C. H. Beck, 2015, str. 2087).

41. Vzhľadom na rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia uvedeného v predchádzajúcom bode 39., dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolateľom nastolenej otázky v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

42. Dovolací súd uvádza, že právny záver vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia je aktuálny a dovolací súd naň berie zreteľ v tomto preskúmanom prípade, nakoľko oba sudy ako rozhodujúcu právnu otázku riešili práve kolíziu týchto dvoch ústavných princíпов, a to princípu ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa a princípu ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka. Sudy konštatovali, že ak obec kúpnu zmluvou z 01. júna 2000 previedla novovzniknutú parc. č. 973/4 odčlenenú z parcely č. 973/1 na obchodnú spoločnosť Cestné stavby a. s. Košice, postupovala tak v rozpore s § 5 ods. 3 zák. č. 229/1991 Zb., a teda v zmysle tohto zákonného ustanovenia, ako aj § 39 Občianskeho zákonníka treba považovať kúpnu zmluvu za absolútne neplatnú. Pozemkový úrad v Michalovciach v rozhodnutí z 19. januára 1993 č. 893/93 - R. konštatoval, že oprávnené osoby spĺňajú podmienky uvedené v § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. a priznal im vlastnícke právo k parc. č. 732 - les a pasienok o výmere 433.922 m² kat. úz. F. s tým, že správna výmera nehnuteľností bude upresnená v novom geometrickom pláne. Z rozhodnutia taktiež vyplýva, že po nadobudnutí právoplatnosti sa doručuje aj Obecnému úradu Kaluža. V zmysle Protokolu o prevode vlastníctva vecí majetku z vlastníctva Slovenského štátu v správe Cestovného ruchu Michalovce na obec Kaluža z 27. apríla 1995 č. 2/1995 bola parcela č. 973/1 o výmere 19.490 m² prevedená podľa § 2 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. na obec Kaluža. Táto parcela bola následne zapísaná na LV č. XXX, čz 41/95. Obec Kaluža sa podľa § 2 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. stala vlastníkom parcely č. 973/1 o výmere 19.490 m² a v zmysle § 5 ods. 1 a § 5 ods. 2 písm. b/ zákona č. 229/1991 Zb. sa stala povinnou osobou. Z pripojeného spisu Okresného súdu Michalovce sp. zn. 20C/198/2007 vyplýva, že právny zástupca žalobcov JUDr. Bartolomej Kaščák listom z 21. októbra 1997 zn. V-86/97-Kš vyzval obec Kaluža na usporiadanie vzťahov pri užívaní nehnuteľností a zároveň oznámil, že na základe reštitúcie bola parcela mpč. 6 kat. úz. Y. a mpč. 732 kat. úz. F. prinavrátené do vlastníctva oprávneným osobám C. D. a spol. a to na základe rozhodnutia Pozemkového úradu v Michalovciach č. 893/93 zo 07. marca 1994. Na časti tejto nehnuteľnosti má obec zriadené rekreačné zariadenie - podľa LV č. XXX kat. úz. F. ide o parc. č. 973/2 - zast. plocha o výmere 221 m² a preto žiadajú o odpoveď na riešenie tejto situácie do 15 dní. Obec Kaluža listom z 03. novembra 1997 ako odpoveď na list zn. V-86/97-Kš v zast. starostom C. R. oznámila právnenému zástupcovi žalobcov, že plocha na ktorej sa nachádza predmetné rekreačné zariadenie je síce na LV obce Kaluža, avšak je potrebné jednať s vlastníkom zariadenia Cestné stavby a.

s. Košice. Z uvedeného je tak zrejmé, že obec Kaluža už minimálne 03. novembra 1997 mala vedomosť o tom, že predmetné nehnuteľnosti boli predmetom reštitúcie a boli prinavrátené oprávneným osobám - žalobcom. Aj napriek tejto vedomosti, obec Kaluža dala geometrickým plánom č. 54/2002 odčleniť z parcely č. 973/1 (v reštitúcii prinavrátená žalobcom) novovzniknutú parcelu č. 973/4 vo výmere 1.789 m² a túto odpredala kúpnu zmluvou č. 14/2000 z 01. júna 2000 kupujúcemu Cestné stavby, a. s. Košice spolu s o svojou parcelou č. 973/2, a t o p o predchádzajúcom schválení Obecným zastupiteľstvom v Kaluži z 23. septembra 1999, o čom svedčí Výpis z 28. septembra 1999 vyhotovený starostom obce C. R.. Správne preto oba sudy konštatovali, že ak obec kúpnu zmluvou z 01. júna 2000 previedla novovzniknutú parc. č. 973/4 odčlenenú z parcely č. 973/1 na obchodnú spoločnosť Cestné stavby a. s. Košice, postupovala tak v rozpore s § 5 ods. 3 zák. č. 229/1991 Zb., ako aj § 39 Občianskeho zákonníka, a preto treba považovať túto kúpnu zmluvu za absolútne neplatnú. Keďže táto kúpna zmluva nebola uzavretá platne, nemohla byť následne 24. marca 2003 platne uzavretá ani kúpna zmluva medzi Cestnými stavbami a. s. Košice a žalovaným.

43. Dovolací senát je toho názoru, že uvedené právne stanovisko veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia je plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci a nevidí dôvod sa od neho odkláňať.

43.1. Vec prejednávajúci senát, súc viazaný právnymi závermi vyslovenými veľkým senátom v uznesení z 27. apríla 2021 sp. zn. 1 VObd 2/2020, vychádzajúc z ustanovenia § 48 ods. 3 veta prvá CSP, dospel v preskúmvanom prípade k záveru, že pokiaľ odvolací súd založil svoje rozhodnutie v dovolateľom nastolenej právnej otázke na rovnakom právnom názore, podľa ktorého ochrana žalobcov ako pôvodných vlastníkov sporných nehnuteľností zaručovaná zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ nebola v predmetnej veci prelomená ochranou dobrej viery žalovaného ako nadobúdateľa týchto nehnuteľností (za situácie, keď nešlo ani o jeden z taxatívne vymedzených prípadov, ktoré zákon v súvislosti s nadobudnutím vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje), treba mať za to, že jeho rozhodnutie spočíva na správnom právnom posúdení veci.

44. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP zamietol podľa § 448 CSP ako dovolanie prípustné, avšak nedôvodné. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP ohľadne otázok č. 1 až 8 neobsahuje dovolanie žalovaného dovolacie dôvody vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, a preto ho v tejto časti ako neprípustné v zmysle § 447 písm. f/ CSP odmietol a dovolanie žalovaného ohľadne otázok č. 9 a 10 v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP bolo síce prípustné, avšak žalovaný v ňom neopodstatnene vytýkal, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP), a preto dovolanie v tejto časti ako nedôvodné zamietol podľa § 448 CSP.

45. Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol im nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

46. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.